

۱. با توجه به معنی، املاي کدام واژه درست است؟

① بسیرت: آگاهی، بینش

② تعمّل: اندیشه کردن

③ توفیغ: سازگاری

④ تبسّم: لبخند زدن

۴. املاي درست واژه در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بصیرت

گزینه «۲»: تأمل

گزینه «۳»: توفیق

۲. در تمامی گزینه‌ها «جابه‌جایی اجزای جمله» به چشم می‌خورد؛

به جز گزینه

۱) بهار آمد به صحرا و در و دشت

۲) هیچ شاگردی نشد استاد کار

۳) آسمان بار امانت نتوانست کشید

۴) گل صبر می‌پرورد، دامن من

پاسخ

۳

بدانید

ساختار جمله در زبان فارسی به این شکل است که عموماً نهاد در ابتدا و فعل در انتهای جمله قرار می‌گیرد و سایر اجزا بین نهاد و فعل قرار می‌گیرند. گاهی در شعر این ترتیب رعایت نمی‌شود، به این جملات «جملات بلاغی» و به این شیوه «شیوه بلاغی» گفته می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعل پیش از متمم قرار گرفته، در صورتی که باید آخر جمله باشد.

گزینه «۲»: فعل پیش از مسند قرار گرفته، در صورتی که باید آخر جمله باشد.

گزینه «۴»: نهاد به جای اینکه در ابتدای جمله قرار بگیرد، در آخر جمله آمده است.

فیلم پاسخ

۳ در کدام گزینه فقط دو نقش اصلی «نهاد» و «فعل» به کار رفته است؟

- ۱) دردمندان به چنین درد نخواهند دوا را
- ۲) آمد این نوبهار توبه‌شکن
- ۳) ما همه کردیم کار خویش را
- ۴) زلفت هزار دل به یکی تار مو ببست

پاسخ

۲ در گزینه «۲» نوبهار نهاد است و واژه‌های «این» و «توبه‌شکن» صفت نهاد هستند. سایر اجزای اصلی مثل مفعول، متمم و مسند در جمله به کار نرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دردمندان: نهاد / چنین درد: متمم / دوا: مفعول / نخواهند: فعل

گزینه «۳»: ما: نهاد / کار خویش: مفعول / کردیم: فعل

گزینه «۴»: زلفت (زلف تو): نهاد / هزار دل (را): مفعول / یکی تار مو: متمم / ببست: فعل

فیلم پاسخ

۴. در کدام گزینه کلمات «هم‌خانواده» به کار نرفته است؟

- ۱) شعر و عرش و شرع از هم خاستند
تا دو عالم زین سه حرف آراستند
- ۲) من که باشم در آن حرم که صبا
پرده‌دار حریم حُرمت اوست
- ۳) تا سر زلف پریشان تو در جمع آمد
هیچ مجموع ندانم که پریشان تو نیست
- ۴) ای بسا شاعر که او در عمر خود نظمی نساخت
وی بسا ناظم که او در عمر خود شعری نگفت

پاسخ

۱ در کلمات هم‌خانواده باید ریشه کلمات از سه حرف مشترک پشت سرهم تشکیل شده باشد. در گزینه «۱» ترتیب سه حرف اصلی در کلمات «شعر، عرش، شرع» در هر کلمه با دیگری متفاوت است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۲»: حرم، حریم، حرمت (ح ر م)
گزینه «۳»: جمع، مجموع (ج م ع)
گزینه «۴»: شاعر، شعر (ش ع ر) / ناظم، نظم (ن ظ م)

فیلم پاسخ

۵ در تمام گزینه‌ها «متّم» وجود دارد؛ به جز گزینه:

- ۱ از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم
- ۲ که گفت در رخ (چهره) زیبا نظر خطا باشد؟
- ۳ برو ای خواجه که عاشق نبود پندپذیر
- ۴ ز دستم برنمی‌خیزد که یک دم بی‌تو بنشینم

۳ متّم بخشی از جمله است که پس از حرف اضافه می‌آید. در

گزینه «۳» حرف اضافه دیده نمی‌شود و «که» حرف ربط است.

در سایر گزینه‌ها حروف اضافه و متّم به این ترتیب هستند:

گزینه «۱»: حرف اضافه: از / متّم: گوشه بام

گزینه «۲»: حرف اضافه: در / متّم: رخ زیبا

گزینه «۴»: حرف اضافه: ز / متّم: دستم

نکته

حروف اضافه: از، با، به، در، بر، برای، چون و ...

۶ در کدام گزینه «نهاد» درست مشخص شده است؟

① بی نام تو نامه کی کنم باز؟

② هم قصه نانموده دانی

③ با نور خود آشنایی‌ام ده

④ کوتاه ز درت درازدستی

۴ در گزینه «۴» کلمه «درازدستی» نهاد است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نامه ← مفعول

گزینه «۲»: قصه نانموده ← مفعول

گزینه «۳»: نور خود ← متمم

۷. نام صاحب اثر در کدام گزینه صحیح نیست؟

- ① در کوچه آفتاب: محمدجواد محبت
- ② قصه سار و سیب: نادر ابراهیمی
- ③ به هوای گل سرخ: طاهره اید
- ④ هفت پیکر: نظامی گنجوی

۱ «در کوچه آفتاب» متعلق به «قیصر امین پور» است.

پاسخ

۸. در کدام گزینه آرایه ادبی «تکرار» وجود دارد؟

① بدو گفت: کز من رهایی مجوی

چرا جنگ جویی تو ای ماه‌روی؟

② در دُکان بودی نگهبان دُکان

نکته گفتی با همه سوداگران

③ سر و زَر (طلا) و دل و جانم فدای آن یاری

که حقّ صحبت مهر و وفا نگه دارد

④ گفتم این شرط آدمیت نیست

مرغ تسبیح‌گوی و من خاموش

پاسخ

۲. آرایه ادبی «تکرار» به تکرار کردن یک واژه در بیت یا مصراع

گفته می‌شود که در گزینه «۲» واژه «دکان» تکرار شده است.

فیلم پاسخ

فصل
فصل ۳: سبک زندگی

واحد یادگیری

درس ۷: علم زندگانی / حکایت: دعای مادر

زیر واحد یادگیری

معنی و مفهوم

حیطه شناختی

پیشرفته

۹. کدام گزینه به مفهوم «ضرورت فراهم ساختن مقدمات درست

یک کار» اشاره دارد؟

① تو را توش هنر می‌باید اندوخت

حدیث زندگی می‌باید آموخت

② نگردد شاخک بی‌بن برومند

ز تو سعی و عمل باید ز من پند

③ باید هر دو پا محکم نهادن

از آن پس فکر برپای ایستادن

④ هجوم فتنه‌های آسمانی

مرا آموخت علم زندگانی

پاسخ

③ در گزینه «۳» به تأکید بر ضرورت فراهم ساختن مقدمات

درست یک کار و سپس انجام آن می‌پردازد.

فیلم پاسخ

۱۰. بیت زیر با کدام گزینه ارتباط معنایی بیش‌تری دارد؟

«خدا یا مالِک المُلکا تو در هر عالمی شاهی

تو را دارم چه غم دارم؟ ز حال من تو آگاهی»

۱) ای خدا ای فضل تو حاجت روا

با تو یاد هیچ‌کس نبود روا

۲) قطره دانش که بخشیدی ز پیش

متصل گردان به دریاهاى خویش

۳) سدهزاران دام و دانه است ای خدا

ما چو مرغان حریصی بی‌نوا

۴) گر هزاران دام باشد هر قدم

چون تو با مایی نباشد هیچ غم

پاسخ

۴. مفهوم بیت، همراهی خداوند در مشکلات پیش روی انسان‌هاست

که بیت گزینه «۴» نزدیک‌ترین محتوا را با این مفهوم دارد.

فیلم پاسخ

